

Bureau Veldkamp

De Rikking 46
8332 CG Steenwijk

tel: 0521 517440
mob: 06 30657824
email: veldkamp16@zonnet.nl
website: www.bureauveldkamp.nl

De heer Van Ee
Amersfoortseweg 287-291
3888 NP Nieuw Millingen

Steenwijk, 13 juni 2015

Onderwerp: Flora- en Faunatoetsing in verband met de bouw van drie woningen op de plaats van twee voormalige varkensstallen aan de Amersfoortseweg 287-291 te Nieuw Millingen.

Inleiding

In januari 2011 is door Bureau Veldkamp reeds onderzoek uitgevoerd in verband met de afbraak van een complex varkens- en kalverstallen gelegen aan de Amersfoortseweg 291 te Nieuw Millingen. Deze afbraak was noodzakelijk als gevolg van instortingsgevaar en de aanwezigheid van asbest, waarvoor door de gemeente Apeldoorn op 11 februari 2011 een omgevingsvergunning is verleend. De andere twee varkensstallen gelegen aan de Amersfoortseweg 287 en 289 zijn in 2012 onderworpen geweest aan een Flora- en Faunatoetsing. Tot op heden heeft er nog geen afbraak plaatsgevonden van de laatste twee varkensstallen en vanwege dit feit heeft Bureau Veldkamp op 21 mei 2015 opnieuw een onderzoek uitgevoerd naar de huidige situatie van de twee nog te slopen stallen op deze locatie.

In verband met de realisatie van drie woningen in het kader van de ruimte voor ruimte regelgeving ligt het in de bedoeling dat er een afbraak zal plaatsvinden van twee varkensstallen (afbeelding 1). In stallen kunnen diverse organismen huizen waaronder soorten die onder de FF-wet vallen. Men kan hierbij onder meer denken aan steenmarters, vleermuizen, kerkuilen, steenuilen, holenduiven, boerenzwaluwen, kauwen, ringmussen en huismussen en in sommige gevallen ook aan winterkoninkjes en witte kwikstaarten. Aan de buitenkant van deze stallen kunnen huiszwaluwen broeden. Worden dergelijke dieren aangetroffen of worden er sporen van deze soorten gevonden dan moet ontheffing gevraagd worden en kan geëist worden dat er compenserende of verzachtende (mitigerende) maatregelen getroffen worden. Conventionele varkenshouderijen zijn in principe gesloten systemen. In het onderhavige geval liggen de zaken anders: het af te breken complex staat al vele jaren leeg. Sinds 1986 staat er geen vee meer in de stallen. In de loop der jaren zijn er steeds meer openingen in de stallen ontstaan, zodat zich in principe dieren in de stallen zouden kunnen vestigen. Open stallen (men kan hierbij denken aan ligboxenstallen) zijn, als er vee in staat, vaak ware vogeleldorado's (pers. obs.). Dit komt door een combinatie van de aanwezigheid van veel voedsel (veevoeders, insecten, muizen) en de aanwezigheid van broedgelegenheid. Voor wat betreft voedsel is daar in dit geval geen sprake van.

Toetsingskader

De afbraak van de varkensstallen wordt tegen het licht gehouden van de FF-wet. De FF-wet richt zich op de bescherming van wilde inheemse plant- en diersoorten. De soorten die onder de FF-wet vallen staan opgesomd in drie tabellen: Tabel 1: Algemene soorten, indien soorten in gedrang komen die in deze lijst voorkomen dan moet bij de ingreep als de afbraak van een varkensstal een ontheffing

aanvraag worden aangevraagd. Hierbij wordt een toetsing uitgevoerd aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding' (een zogenaamde lichte toets). Tabel 2: Overige soorten geeft een opsomming van minder algemene soorten. Zouden bij de afbraak van de varkensstallen soorten uit deze tabel in het gedrang komen dan is een ontheffing nodig. Een ontheffing aanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten. Tabel 3: Soorten bijlage IV Habitatrichtlijn/bijlage 1 Algemene Maatregel van Bestuur somt de meest kwetsbare soorten op. Komen soorten uit deze tabel in het gedrang dan is eveneens een ontheffing nodig. Een ontheffingsaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zogenaamde uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn) (de uitgebreide toets voor ontheffing verlening). Deze geldt ook voor alle vogelsoorten en alle inheemse vleermuissoorten. In het geval van vleermuizen gaat het hier niet alleen om verblijfplaatsen, maar ook vliegroutes en jachtgebieden.

De in potentie relevante organismen die in de af te breken schuren zouden kunnen huizen

Uit tabel 1 zijn naar inschatting van ondergetekende geen soorten op te sommen die kunnen voorkomen in de af te breken stallen, uit tabel 2 zou in theorie de steenmarter aanwezig kunnen zijn. Vogels en vleermuizen zouden wel in en aan de stallen kunnen huizen. Vleermuizen en vogels vallen onder het regime van tabel 3. Wat vogels betreft kan men denken aan de soorten die in de inleiding worden genoemd.

Methode

De af te breken stallen (afbeelding 1, foto 1 en 2) werd door de onderzoeker op 21 mei 2015 bekeken op het voorkomen van soorten die genoemd worden in de FF-wet, of sporen daarvan. Er werd gekeken of er nesten aanwezig waren van vogels en of er uitwerpselen te vinden waren van zoogdieren en/of vogels. Er werd gelet op de aanwezigheid van braakballen, prooiresten en vogelveren. Ook werd getracht om vast te stellen of er daadwerkelijk organismen aanwezig waren waarvoor de FF-wet geldt. Wat betreft het voorkomen van vleermuizen werd mede afgegaan op informatie die werd verschaft door de heer Van Ee.

Afbeelding 1. De af te breken stallen zijn de grijze langgerekte stallen.

Resultaten

Vogels

In de af te breken stallen werden geen nesten aangetroffen van mussen, zwaluwen en uilen. Aan de buitenkant van de stallen werden geen nesten van huiszwaluwen aangetroffen of sporen daarvan. Ook werden geen aanwijzingen gevonden dat er holenduiven in de stallen huizen. Er lagen geen braakballen en ook waren er geen poepsporen. Niet op de dakspanten (foto 3), niet op de vloeren (foto 4,5 en 6) noch op een aanwezig zoldertje (foto 7). Zouden er uilen huizen dan zou men met name op het zoldertje poepsporen, veren en braakballen moeten aantreffen. De onderzoeker trof niets van dien aard aan.

Het ontbreken van vogels is deels te wijten aan de dakconstructie. Die bestaat namelijk uit golfplaten. Anders dan dakpannen bieden dit type daken geen broedgelegenheid aan mussen. Het ontbreken van nesten van boerenzwaluwen kan verklaard worden uit het feit dat er in de stallen al sinds 1986 geen vee meer wordt gehouden. Dat brengt met zich mee dat er veel minder insecten voorkomen dan bij stallen waarin vee huist. Het ontbreken van mussen kan ook verklaard worden uit het feit dat er geen voederopslag meer is. Juist veevoer trekt bij veehouderijen veel vogels aan.

In het deel van de oostelijke stal waarin de voormalige werkplaats van Van Ee is gevestigd, huisden in het verleden wel boerenzwaluwen (foto 8).

Zoogdieren

Aanwijzingen dat er vleermuizen in de stallen huizen werden niet verkregen. De heer Van Ee deelde mee dat hij de laatste jaren geen vleermuizen in en rond de af te breken stallen heeft gezien.

Onderzoeker acht het verder onwaarschijnlijk dat de stallen een functie als winterverblijfplaats kunnen hebben (geen constante omgevingstemperatuur). In ieder geval werden geen slapende vleermuizen aangetroffen.

Ook was het duidelijk dat er geen marterachtigen huisden. Dan zouden er ongetwijfeld prooiresten en uitwerpselen zijn gevonden. Waarschijnlijk hoeven bij de afbraak van het betreffende stallencomplex

geen soorten die genoemd worden in de FF-wet het veld moeten ruimen, waarbij voor vleermuizen (niet vastgesteld) een slag om de arm moet worden gehouden.

Mitigerende maatregelen

Zoals in een eerdere Flora- en Faunatoetsing (Veldkamp, dd. 21 januari 2011 en 16 februari 2012) werd vermeld, betoont de heer Van Ee zich op het gebied van vleermuizen begaan met het lot van deze dieren. Hij bleek al een vleermuiskast te hebben gebouwd. Van Ee is van zins om bij de nieuw te bouwen opstallen kelders te realiseren, die geschikt gemaakt kunnen worden als eventuele verblijfplaats voor vleermuizen. Voor de plaatsing van vleermuiskasten en genoemde kelderbouw lijkt het raadzaam dat advies wordt ingewonnen bij de Vleermuiswerkgroep Nederland en meer specifiek bij de Vleermuiswerkgroep Gelderland (<http://www.vleermuis.net/werkgroep-en-vereniging/vleermuiswerkgroep-gelderland.html>).

Afbraak van een twee stallen aan de Amersfoortseweg 287 en 289te Nieuw Millingen heeft waarschijnlijk geen negatieve gevolgen voor organismen die vallen onder de Flora- en Faunawet omdat ze er hoogstwaarschijnlijk niet voorkomen. In het kader van de Flora- en Faunawet zijn mijns inziens daarom geen bezwaren op te werpen tegen deze afbraak .

Conclusie

De bouw van drie woningen op de plaats waar de twee varkensstallen staan zal ook geen negatieve invloeden hebben op flora noch fauna. Als er geen mussenstrips worden gebruikt bij de bouw van de woningen, zal er zelfs enige ecologische winst worden geboekt.

Drs. R. Veldkamp

Foto 1. Eén van de af te breken stallen aan de Amersfoortseweg 287

Foto 2. De andere geheel af te breken stal aan de Amersfoortseweg 289.

Foto 3. Interieur van één van de af te breken schuren. De dakspanten vertonen geen (poep)sporen. Het golfplaten dak is niet geschikt als broedplaats voor huismussen.

Foto 4. Vloer van af te breken stal. Geen uitwerpselen, braakballen, veren of prooiresten te vinden.

Foto 5. Vloer met opslag van palen. Ook hier geen uitwerpselen, braakballen, veren of prooiresten te vinden.

Foto 6. Vloer van af te breken stal. Wederom geen uitwerpselen, braakballen, veren of prooiresten te vinden.

Foto 7. De zolder van de oostelijke stal. Geen diersporen.

Foto 8. In 2011 gebruikt nest van een boerenzwaluw, al lang niet gebruikt.